

Sulyok Gábor

Töprengések a házasságról

(Márk 10,1-9)

Mitől törvényes egy feleség, mitől törvényes egy házasság, és mitől nem az? Bármilyen furcsa, nem az emberi törvénytől törvényes, hanem Istentől. A házasság és az abból táplálkozó közös élet attól törvényes, hogy Isten szándéka szerint, Isten előtt történik. A világmindenségben nincs olyan hely, ahol nem Isten szeme előtt lennénk, így „Isten részéről” minden házasság érvényes és törvényes. Problémák csak a mi szándékunkkal lehetnek, amellyel vagy vállaljuk Isten akaratát, tervét, vagy pedig magunkat keressük, és magunkat akarjuk a másikban megtalálni.

Jézus hozzáállása is ennek megfelelő, hiszen a házasság ügyében nem a törvényhez, hanem a törvény „elé”, Istenhez vezet vissza a kérdést. Alapkiindulása, hogy a házasságok mindig törvényesek, hiszen Isten törvénye az, hogy a férfi és nő együtt legyen Isten képe-mása.

A mi emberi törvényünk szerint a házasság célja, hogy a dolgokat, feladatokat meg lehessen osztani, lehetőleg úgy, hogy a kellemes és kedves része maradjon nekünk, a kellemetlen és nyugós, vége *nincs* dolgok pedig megmaradjanak a másikra. Az uralkodás, ahogy illik, legyen a férfié, az engedelmeskedés pedig maradjon mindörökre a nőé. Ennek a „munkamegosztásnak” az igazi súlya az, hogy leggyakrabban azért kellemes, mert a másiknak kellemetlen! Hol van ettől a „közös, kettős istenképe-ség” eszméje?

*

Ezzel a kérdéssel eljutottunk oda, ahol valójában kérdésessé válik egy házasság, egy feleség, egy férj törvényessége. Az eredeti „mintában”, Istenben nincsen semmiféle alá-fölrendelés. Isten életének, létének lényege, hogy ugyanazt akarja, ugyanúgy akarja az Atya, mint a Fiú és a Lélek, és fordítva. Isten számára értelmezhetetlen az, amit mi engedelmeskedésnek, engedelmeskedtetésnek nevezünk. Arra a belső és önkéntes egységre épül, amely feltétel nélkül vállalja a másikat – nemektől és szokásoktól, sőt emberi, polgári vagy mózesi törvényektől függetlenül.

A törvények igazi kérdése az, hogy Isten törvénye szerintiek-e, akár a Bibliából származnak, akár nem, és hogy miképpen szabják meg gondol-

kodásunkat a házasságról mint két ember „egyetlen istenné-levéséről”.

A házasság, a feleség, a férj több szinten lehet törvényes, és több szinten lehet törvénytelen. Meg kell határozunk magunknak, hogy mi melyik szinten vagyunk, melyik szintre törekszünk, és belső meggyőződésünk és törekvésünk szerint a polgári, a mózesi – vagy az eredeti isteni törvények érvényesek-e ránk, úgy, ahogyan Jézus közvetítette azokat nekünk. Arra szántuk-e magunkat *közösen*, hogy az a szeretet legyen bennünk, amely megvolt Jézusban, vagy egyoldalúan köteleztük el magunkat egy olyan életformában, amelyet ketten kellene vállalnunk. Természetesen Isten mindenben segítségünkre van, még abban is, amit meg sem tudunk fogalmazni, de olyankor nem, amikor helyette vállaljuk a kockázatot, aztán „vigye el ő a balhét”. Ez ugyanis önhietség lenne, és önhietségünkben Isten nem partner. Isten azt akarja, hogy vállaljuk magunkat, és *ennek alapján* vállaljuk azt, aki társunk akar lenni az istenné-levésben. Istent nem az érdekli, hogy mivé *nem* tudtunk lenni, hanem hogy általa vagy nélküle lettünk-e, amivé lettünk. Általa akarunk közös képe-mása lenni, vagy magunkra erőltetett emberi törvényeink által. Ez az a törvényesség, amelynek meg kell felelnie magányos életünknek éppúgy, mint házasság-életünknek.

*

Az ember a kezdetektől férfinek és nőnek teremtett. Ezt írja a Biblia, de érzi, tudja ezt minden egészséges lélekkel, öntudattal rendelkező ember is. Hogy az első emberek hogyan és meddig kötelezték el magukat egymás mellett, nem tudjuk, legfeljebb feltételezhetjük.

Mindenesetre kialakult az emberben a tudat, hogy felelősséggel tartozik az élet és társa iránt, illetve egy *új csoda*, egy *új jövevény* iránt, és bizonyára ennek következtében hűséges is maradt társához. Az irányvonalat természetesen mindenkor az adott apai vagy anyai jogú társadalom határozta meg. Gyökerében minden biztonnal az isteni indítás volt az az alap, amelyre a törvény ráépült. Ez a törvény aztán vagy igazságos volt, vagy igazságtalan, de nemzedékekre meghatározta az emberek magatartá-

sát, mindaddig, amíg valahonnan, talán idegen törzsekkel vagy népekkel folytatott háborúztatások eredményeként valami új nem jelentkezett. Az új vagy beleolvadt a régibe, vagy felforgatta azt, és ekkor új törvény keletkezett. Csak így érthető, hogy ugyanaz az isteni kezdet egyszer többnejűséghez, máskor monogám „kizárólagossághoz” vezetett, vagy talált vissza. Mindezekben az esetekben az emberi tényező formálta át az eredeti képet.

Mindegyik formát alapjaiban határozta meg a birtoklási vágy, és a megszerzett értékek megőrzésének, bebiztosításának igénye. Ennek érdekében született az emberi kapcsolat valamiféle mércéje, amely lényege szerint hasonlított a mai házassághoz, bár valószínűleg még nem volt összeragasztgatva vallásos elemekkel, és így teológiai „háttér” sem volt azonos az általunk ismert házasságával.

Felmerül a kérdés, hogy mi teszi valóban *házassággá* a házasságot. A házasságok tekintélyes része már a megkötés pillanatában érvénytelen és értelmetlen, mert ott lapul bennük a kétértelműség. *Igen*, ha „bejön”, de természetesen *nem*, ha nem jön össze a dolog, vagyis az, amit *én* várok tőle.

A házasság, legalábbis a legáltalánosabb értelmezés szerint, két ember maradandó, rendíthetetlen életkapcsolata. De ha az igen születik is meg, mi az *igen* tartalma?

Mit akarunk foggal és körömmel, akár isteni erővel is fenntartani? Az egyenlőséget vagy az egyenlőtlenséget, egymás szolgálatát vagy a másik engedelmességre kötelezését? A házasságok jelentős része a gyakorlatban nem több, mint személyek, tárgyak, használati eszközök és kiemelten a lakás használatának speciális szerződésben rögzített formája. A közös vagy kizárólagos birtoklás és hasznélvezeti jog törvényes szabályozása. Az ilyen házasságok természetesen még legtávolabbról sem mutatnak rokonságot a szó igazi értelmében vett *házassággal*.

*

Ha van bátorságunk visszafordulni a „Paradicsomkert”-ig, ki kell mondanunk, hogy a Biblia mondanivalója az a keret, amelyben Isten és ember összetalálkozhat. Vagyis nem arról akar tájékoztatni, hogy Isten mit, mi-

kor és hogyan tett, hanem arról akar meggyőzni, hogy Isten nélkül nincsen értelme az *Isten által teremtett világnak*. Lelkünkbe akarja vésni, hogy Isten „*sajnálatos módon*” csak jóra, szeretetre és ajándékozásra képes. De ugyanakkor arra is szeretne figyelmeztetni, hogy ember és ember kapcsolatát ugyanerre kell felépíteni, és ennek hiányában az ember gyökerében pusztítja el önmagát.

Ahol az egyet nem értés, az egymásra mutogatás, a felelősség áthárítása, a gyűlölet, az irigység, a versengés, a másikon való uralkodás gyönyörűsége határoz meg mindent, ott házasságról kár beszélni.

A teremtéstörténet Ádámától Ábrahámig és tovább, éppen arról beszél, hogy az ember társas kapcsolatát nem lehet beszorítani a „háza, mezeje és másféle jószágá” kalitkájába. Ugyanakkor azt is tanúsítja, hogy a csak látszólagos szeretet előbb vagy utóbb tragédiához vezet. De ha csak ennyit akarna mondani, még mindig ijesztően kevés lenne, mert nem mutatna irányt. Márpedig furcsa Isten lenne az, aki a bajt, a rossz döntést *kegyes nagylelkűséggel* megengedi, de a döntés helyrehozatalát nem teszi lehetővé.

Úgy tűnik, a valóságban kétféle házasság születik. Az egyiknek az a lényege, hogy az emberek a maguk módján és képességeik szerint megpróbálnak jól-rosszul eléledgelni egymás mellett. Az eredmény sajnos kétséges. Vagy sikerül pozitívan összeegyeztetni az igényeket és elvárásokat a lehetőségekkel – vagy nem sikerül, és akkor következik a kevés eredményt hozó továbbörklődés, amikor is az öröklődések céltalansága, eredménytelensége miatt fokozatosan kialakul a közöny és az unalom, aztán ha a türelem mértéke nem arányos az unalommal és a közönnyel, akkor elszakadnak a húrok, és végül megszakadnak a személyek is. Egy ideig még tiszteletköroket írnak le, aztán véglegesen leválnak egymásról az újabb kapcsolat, vagy akár a semmi reményében.

*

A házasság szentségéről azonban csak akkor beszélhetünk, ha Isten jelen van a házasságban. Mégpedig nem csupán egy adott pillanatra, a házasságkötés pillanatára korlátozódva, hanem egy egész életet át. Isten élete, más szóval a szeretet élete azonban nem kényszeríthető oda, *ahol kezdetől fogva nem hiányolják!* Bármilyen

vallás vagy szertartás, szokás vagy eljárás öröklődik is, a szeretet tehetetlen ott, ahol nincs kölcsönösség, igazi közösség. A házassággal sokan az egyedüllét keserűségét akarják megédesíteni, orvosolni, és egyoldalú biztonságot, kényelmet, szeszélyeik kiteljesedését remélik tőle. Ezt könnyen el lehet érni rövid távon, sőt még néhány gyermeket is világra lehet segíteni meg gondolatlanul, ettől azonban a házasságban jelenlévő úr nem fog csökkenni, akár anyakönyveztek, akár nem. Istent nem lehet önmagunknak, az önzésünkhöz kisa-játítani. A szeretet Istene nem képes szentesíteni a szeretlenséget, még akkor sem, ha az egész vallási, közösségi, gyülekezeti vagy bibliai cím-kével látjuk el.

Jézus másfajta házasságról beszél, amikor azt mondja, hogy amit Isten egybekötött, ember ne válassa szét. *Ezt* a házasságot alapjaiban nem a test és vér, a birtoklási vágy, a bebiztosított mánóra, a független akaratervényesítés szüli. Ezt a házasságot a kölcsönös elkötelezettség kapcsolja össze, és tartja egyben. Azok közös akarata ez, akik Jézus nevéért mindenre hajlandóak, még magukról lemondani is, de mindenekelőtt az egymásért mindent odaadás, a jézusi értékrend határozza meg cselekedeteiket. Nem elég, hogy mindegyik a *maga módján* szeresse ugyanazon értékeket, mert még ebben is ijesztő mértékű a bizonytalanság. Azonos úton kell járniuk, azonos célokért, azonos módon kell élniük.

Akinek a család másodlagos elfoglaltság, talán akadály is, az nem fog tudni mit kezdeni azzal, ami csak szavakban elsődleges – vagyis a közös étellel –, hiszen valójában önmagát tartja elsődlegesnek.

A házasság csak *akkor érvényes és akkor isteni*, ha *ugyanannak* az Istennek az arcában keresik a megoldást közös életükre. És itt nem az számít, hogy milyen szavakat használunk, mert az Istenről alkotott fogalmak között óriási különbség lehet, gondoljunk csak az Ószövetség törvényvégrehajtó Istenére, illetve az Újszövetség mindenkit mindenáron megmenteni akaró Istenére. Nem mindegy, hogy *melyik Isten* jelenléte élteti a házasságot. Különösen akkor nem, ha ugyanazon a házasságon belül van jelen két istenkép.

A jézusi házasságok vagy a mennyben köttetnek, vagy sehol. A jézusi házasságok bizony meghaladják leg-

magasabbra szított emberi erőinket is. Az is lehet, hogy talán vállalkozunk rá, és közben döbbenünk rá, hogy erőnk fölött vállaltuk közösen vagy egyoldalúan, és a dolog egyszerűen nem megy. Valahol elakad, és többé nem indítható újra.

Az előírt választ ismerjük: Ahová Isten bárányt adott, oda legelőt is ad. Ha a házasságunk nem sikerült, sebjáték, csak vállalni kell, és Isten majd elintézi a problémát, hiszen *ezt* az ígéretünket Isten előtt tettük. Csakhogy ebből az következne, hogy *egyéb* ígéreteket lehet tenni Isten nélkül is, illetve azokat csak embereknek tettük. Eszerint életünknek lennének olyan titkos szigetei, ahová Istennek nem érvényes az útlevele. Furcsa, kettőszakadt világ lenne az ilyen.

Ha viszont elfogadjuk, hogy igenis vannak rossz döntések, esetleg olyan speciális, rosszszűrt döntések, amelyeket Istenre hivatkozva hoztunk meg, de később – nem unalomból, nem lustaságból és nem kényelemből, hanem – hosszas vívódás végén, lehetetlennek vagy kivihetetlennek kell ítélnünk őket, akkor felmerül a kérdés: Ezekkel a döntésekkel mi lesz? A gyilkos megbánhatatlan tettet, és dönthet a szeretet mellett, a tolvaj beláthatja hibáját, és választhatja az igaz életet. Csakhogy ezek egyedi döntések, a házasság pedig közös döntés eredménye – ha egyáltalán volt *közös* döntés. Valamilyen megoldásnak itt is kell lennie, azon kívül is, hogy ha egyszer szögbe léptél, hát szenvedj! Nyilvánvaló, hogy a közös döntést nem lehet egyoldalúan megmástitani. De szabad-e az emberi megoldatlanságokat Istenre hárítani? Vagy inkább meg kell szüntetni azt, aminek csak látszata volt, és van? Szabad-e Isten ítéletével fenyegetőzni ahelyett, hogy beismernénk: nem vagyunk képesek mások Istennek adottságát meghatározni, és nem húzhatjuk meg mások számára a határt, meddig kötelezi őket egy döntés, és mitől kezdve már nem. Ez nem törvénytől, nem előírásoktól, hanem saját erőinktől, esetleges túlvállalásainktól függ. Lehet, hogy erőinket ideje korán növelnünk kellett volna, lehet, hogy jobban fel kellett volna készülnünk. Lehet. Itt azonban nem a lehetőségek között, hanem a valóságban mozgunk. A múlt elmúlt, és ijesztő messzeségbe süllyedt az az idő, amikor még lehetett volna valamit tenni.

*

ELŐFIZETÉS!

Tisztelettel kérjük Olvasóinkat, hogy legkésőbb **2008. január 31-ig** újítsák meg előfizetésüket. Az egyes számok ára 225,- Ft lesz, tehát az éves előfizetés **1350,- Ft**, illetve annak, aki postán kéri, a *postaköltséggel együtt 2000,- Ft*.

Többletbevezetéseket vagy adományokat ezután is szívesen elfogadunk.

Kérjük, hogy az utalvány címezésében Kovács László és az „Érted vagyok” nevét egyaránt tüntessék föl.

Ha a házasság Isten akarata, akkor a szeretet és szabadság kell, hogy vezesse. Ha ez így van, akkor idegen tőle a másikon való uralkodás, a másik engedelmeskedésre kényszerítése. Lehet, hogy a félelem országában természetes a megfélemlítés, lehet, hogy ott megoldás az „az lesz, amit én akarok, mondok, és ha nem, akkor következik először az emberi, majd az isteni büntetés, talán átok, örök kárhozat” – de Isten országában nem. Aki ilyesmire kötötte a házasságát, az szerződést kötött ugyan, de házasságot nem. A házasság lelke éppen az, hogy érzékeny legyek a másakra, a másik boldogságára, s még inkább boldogtalanságára. Ettől válik isteniévé, mert ekkor Isten élete, a szeretet járja át, ebből veszi éltető erejét. Nem lehet, hogy abban merüljön ki vagy csúcsosodjon ki a közös akarat, hogy közösen azt kell akarni, amit az egyik – az erősebbik fél akar. A házasság lényege nem lehet az, hogy milyen eszközökkel lehet kikényszeríteni a másiktól – trükkökkel vagy zsarolva – az engedelmeskedést, a kényszerű megalázkodást. A házasság lényege *a másik* mind tökéletesebb szabadságának megteremtése és munkálása. Alappillére a másik nagyrabecsülése, a beléje vetett maximális bizalom, az iránta tanúsított tisztelet. Csak isteni ajándéknak tekinthetem a másikat, akire csodálattal tekintek fel. Aki erre képtelen – ám hibák közepette is –, az képtelen a házasságra. Természetesen legfőként a Jézusnak nevezett házasságra érvényes ez. Ha nem ez a szeretet határozza meg életemet, házasságomat, ha többre tartom magamat a másiktól – Isten ajándékánál, akkor egyszerűen ez a gög, ez az ön-hittség az, ami lényegénél fogva kizárja a szeretetet, vagyis a házasságot. „Senki se értékelje magát többre a másiktól, hanem gondolkodjék magáról józanul, az Istentől neki juttatott hit mértéke szerint”, mondja Pál a Római levélben. Ebből viszont az következik, hogy a házasság nem olyan alku vagy szerződés, amely automatikusan fenntartja magát a jog és kötelem, és az ismert demagógó szövegek révén, hanem élő, napra kész, napon-ta megköthető, megszüllendő, megújítandó dinamikus valóság, amely éppen ezáltal lesz életté, közös életté – vagy hal el végleg ennek hiányában. Ha a közös élet súlyát valaki egyoldalúan rádönti a másokra, a másik bizony bele fog szakadni. A házasság azonban nem lehet a megszakadás, a vért verítkezés, a „Ki kell bírnod, drágám, ha már engem választottál” szentsége, hanem csak az egymásért való élet, az egymást boldoggá tevő szent akarat megtestesülése. És ezt a megtestesítést nem elég

egyszer-kétszer, ünnepélyes alkalomkor vagy megrendelésre megvalósítani – „Ma jó a kedvem, ha kellően meggyőzől arról, hogy megérdemled” –, hanem mindig, kérés vagy végveszély nélkül is munkálkodni kell rajta. Egyébként a házasság elpusztul, elcsenevész, mert nem kap táplálékot.

*

Ezek után feltehetjük a kérdést: Él-e az én házasságom? Mitől él? Hogyan él? Vagy rég kiszakítottam magamat a közös élet nyűgéből? Akarom-e, merem-e, tudom-e vállalni, amit eddig tettem? Vagy ezután mást fogok tenni? A válasz nem publikus, csak a következményei.

*

Mi következik ezekből? Mi az, amit előzetesen, még a házasságkötés előtt meg kell tennünk, ha azt akarjuk, hogy ne holt lelkeként, holt vágyra futott szerelvényben keressük a megérkezést.

Az első, talán kissé furcsának tűnő megoldás, hogy ne akarjunk olyasvalamit vállalni, amit nem akarunk, nem tudunk, de a külső elvárások, szokások alapján illenék. Ne áltassuk magunkat azzal, hogy *nekünk* már születésünk óta rendelkezésre áll az, ami a házassághoz szükséges. Egyszerűbben, de durvábban kifejezve, aki alkalmatlan a *közös* életvitelre, a másokra nyitott magatartásra – ami a házasság lényege –, az még idejében mondjon le róla.

A második, már kissé kézenfekvőbbnek tűnő megoldás, hogy próbáljunk tudatosan *készülni* arra az új életmódra, amelynek éppen az a lényege, hogy magunkat mindenestől megnyitva egybekapcsolódunk egy másik léttel – nem azért, hogy megszűnjünk önmagunk lenni, hanem ellenkezőleg, hogy egybeépülésünk által gazdagodva találjuk meg igazi önmagunkat a szeretetben, egymás kölcsönös megbecsülésében, komolyan vételében és *boldog* szolgálatában.

*

Ezek után néhány gondolat arra az esetre, ha mégsem sikerült elkerülni azt, amit el kellett volna, illetve arról, van-e bármilyen megoldás ilyenkor, akár előrefelé, akár visszafelé, és milyen szempontoknak kell vezetniük minket ekkor?

A bajok helyrehozása sosem lehet azonos azok letagadásával. Az első lépés az őszinte, közös önvizsgálat, ha ezt *közösen* szükségesnek tartjuk. De az is lehet, hogy ez kevés, és ilyenkor – akármilyen kellemetlen – mások, tárgyilagosabb, lelkileg érettebb emberek bevonásával kell megkísérelni a helyreigazítást. Hogy ez

személyes beszélgetést vagy közösségekben történő átgondolást kíván-e, minden esetben közösen kell eldönteni. Az is nyilvánvaló, hogy *automatikusan* semmi nem oldja meg a problémákat, csak a közös erőfeszítés. Egy-egy tanácsadás, beszélgetés, legyen az akár a legjobb, a legszemélyesebben minket célzó, nem teremthet életet ott, ahol halál van. A kapott gondolat vagy javaslat csak indítás lehet, aminek a kibontása csak utána – *ott-honi közösségben* – történhet meg. Természetesen csak akkor történik bármi, ha képesek vagyunk magunknak és a másiknak belsőleg megbocsátani, elismerve saját felelősségünket, illetve hibáinkat – nem azért, hogy magunkat vagy a másikat a földbe sújtsuk általa, hanem hogy világos legyen, mi az, ami eddig jó volt, és mi az, ami nem folytatható.

*

Az előzőekből néhány súlyos gondolat is következik. Ha képtelenek vagyunk akár önmagunk miatt, akár rajtuk kívül álló okok miatt ilyen módon kijavítani közös múltunkat, le kell vonni a tanulságot, és ki kell mondani a kimondhatatlant, vállalva annak következményeit. Az élet nem attól marad életben, hogy nem valljuk be a halált.

A válasz, elválás nem a gyűlölet, a végső leszámolás, a másik sikeres eltaposásának órája, hanem saját, illetve közös ellehetetlenülésünk őszinte beismerése. A házasság, bármilyenre gondoljunk is, nem csodaszer, amely a lehetetlent is lehetéssé teszi, hanem *az igazi közös élet lehetősége*. Ha az a meggyőződésünk, hogy a közös élethez elegendő vagyunk egymagunk is, akkor a házasság csupán formális lesz, közös együtt-unatkozás lesz, amely magában hordozza a szétrobbanás veszélyét.

Szembe kell néznünk azzal is, hogy a válasz sem csodaszer, és önmagában ugyanúgy nem old meg semmit, mint a házasság állapot. Nem idéz elő semmi újat, semmi egészségesebbet ott, ahol nem akarnak szembenézni a *betegséggel*. És ami még fontosabb, nem az elszakadás *kinyilvánítása* szüli meg negatív vagy pozitív következményeit, amelyekről óvni szeretnénk szeretteinket, hanem azok lényegileg ott voltak az első rossz döntésünktől kezdve: ott voltak abban, hogy döntésünk nem a szeretet választása volt. Választásunknak aztán, akarva, nem akarva, következményei lettek. A család esetleges szétesése, az ezt kísérő érzelmi zűrzavar már valóság volt, a „dzsinn” már régen kinn volt a palackból, csak nem akartuk elismerni.

Kétségtelen: nem egyértelmű, hogy egy család milyen esetben képes el-

hordozni a negatív döntés súlyát és következményeit, éppen ezért nem ajánlatos erre receptet készíteni, de mindenképpen *mérlegelni* kell, hogy mi az, amit mi magunk és családunk együttesen el tudunk viselni, és mit nem. A szakadást, a törést csak szeretetünk megingathatatlanásával, elnyúlhatatlanságával és minőségileg magasabb szintjével lehet és kell elsimítani, áthidalni azokban, akikért továbbra is felelősséget akarunk vállalni, és akik változatlanul igénylik szeretetünket, még ha megváltozott formában is. Ez az egyetlen, amit tehetünk, amit meg kell tennünk azért, hogy a törés ne romboljon, hanem gyógyítson.

Ha komolyan vesszük, hogy Isten nem boldogtalanságra teremtette az embert, ha komolyan vesszük, hogy Ő nem a rideg, kaptafára gyártott törvények szőrszálhasogatója, és hogy Isten nem lehet a megfélemlítés eszköze, akkor bizonyára az emberek legbensőbb és legértékesebb kapcsolatára is érvényes, hogy annak az Isten boldogságában való részesedésnek kell lennie. Istenünk boldogságát vagyunk hivatva világra hozni, ki-

bontani, és vonzóvá, követendővé tenni az emberek közötti legintimebb kapcsolatban, a házasságban, amely túlmutat holmi munkaközösségen, munkamegosztáson vagy gazdasági társuláson. Egyetlen célja, hogy hihetővé tegye Isten bennünk, emberekben lelt örömét. Ha csak materiális, csak emberi tényezőkre építettük fel házassági *ígéretünket*, akkor nagy bizonyossággal arra tettünk ünnepélyes ígéretet tanúk előtt, hogy el fogunk bukni. Ha viszont az Életet, az isteni életet akarjuk megtalálni, kibontakoztatni, akkor közös életünkben maradandó helyet kell készítenünk Istennek, aki nélkül nem tudunk sem sírni, sem nevetni.

Isten olyan érthetetlen és felfoghatatlan tisztelettel és tapintattal viseltetik az ember iránt, olyan „*megbocsát-hatatlan*” szabadságot ad az embernek, amely alapjaiban adja meg az ember számára a Mellette való újabb és újabb, egyre valóságosabb döntés lehetőségét anélkül, hogy kötelezően savanyú képet rajzolna arcunkra. Nem féltette tőlünk a szabadságot, amelynek kockázatát megspórolhatta volna megfelelő mennyiségű kaptafa

gyártásával, de nem tette. Szerető, érte rajongó embereket akart. Ennek a nagylelkű, isteni szabadságnak az alapján kell megfogalmazni minden ember számára, amit meg tud érteni, amit meg akar valósítani, amit el tud viselni abból, amit házasságnak, tűrésnek, türelemnek, megértésnek, megbocsátásnak, de mindenekelőtt boldogságnak, vagy éppen már el nem vállalhatóknak nevezünk. A szabadság alapvetően felelősséget jelent, annak áthárítására nélkül. Akik törvények fedezékéből akarják megoldani az életet, elsősorban mások életét, azok még nem tapasztalták meg a szeretet szabadságát.

Akik komolyan veszik Jézus magatartását, üzenetét, azoknak el kell jutniuk annak felismerésére, hogy a lélek az, ami házasságon innen és túl egyedül képes éltetni az embert, akár számolunk a válással, akár elutasítjuk azt. A látszat legfeljebb a „békés egymás mellett éléshez” elég, ami azonban nem házasság. A házasság nem attól lesz érvényes, hogy „érvényes szerződést” kötünk róla, hanem attól, hogy egymásért élésünk által napról-napra érvényessé tesszük.

Házasodni szeretnénk...

(Helyszín a San Franciscó-i városháza)

Szati

Anyakönyvvezető: A következő!

Jim: Jó napot! Házasságot szeretnénk kötni.

Anyakönyvvezető: Nevük?

Jim: Tim és Jim Jones.

Anyakönyvvezető: Jones? Önök rokonok? Úgy látom, hasonlítanak.

Tim: Igen, testvérek vagyunk.

Anyakönyvvezető: Testvérek? Akkor önök nem házasodhatnak össze!

Tim: Miért? Talán nem adnak össze azonos nemű párokat?

Anyakönyvvezető: Dehogynem, több ezret is. De testvéreket nem. Ez vérfertőzés!

Tim: Vérfertőzés? Nem, uram, mi nem vagyunk homokosok.

Anyakönyvvezető: Nem homokosok? Akkor minek akarnak összeházasodni?

Jim: Anyagi okokból, természetesen. És szeretjük is egymást. Emellett, nemigen van más lehetőségünk.

Anyakönyvvezető: De mi csak meleg és lesbikus párokat adunk össze, akiket eddig ezen a téren is diszkrimináltak. Ha önök nem melegek, akkor csak nővel házasodhatnak össze.

Tim: Várjon egy pillanatot. Egy homokosnak épp úgy joga van elvenni egy nőt, mint nekem. De abból, hogy én hetero vagyok, még nem következik az, hogy nőt akarok elvenni. Jimmel akarok összeházasodni.

Jim: Én pedig Timmel. Csak nem fog diszkriminálni minket azért, mert nem vagyunk homokosok?!

Anyakönyvvezető: Rendben, rendben. Engedélyezem. A következőt.

June: Helló. Azért jöttünk, hogy házasságot kössünk.

Anyakönyvvezető: Nevük?

June: John Smith, Jane James, Robert Green és June Johnson.

Anyakönyvvezető: Ki akar kicsodát elvenni?

Jane: Mi mindannyian egymást!

Anyakönyvvezető: De hát négyen vannak!

John: Így igaz. Tudja, mindannyian biszexuálisak vagyunk. Én szeretem Jane-t és Robertet, Jane engem szeret és June-t, June Robertet és Jane-t, Robert pedig June-t és engem. Csak úgy fejezhetjük ki szexuális irányultságunkat házasságban, ha mindannyian elveszük egymást.

Anyakönyvvezető: De mi csak meleg és lesbikus párokat adunk össze!

Jane: Szóval maga diszkriminálja a biszexuálisokat!

Anyakönyvvezető: Nem, csak hát, tudja, a házasságot hagyományosan párok kötik.

June: Mióta foglalkozik maga a hagyománnyal?

Anyakönyvvezető: Hát, úgy gondolom, valahol mégiscsak meg kell húzni a határt...

Robert: Ezt ki mondja? Semmilyen logikus érv nem indokolja, hogy a házasságot csak a párokra korlátozzuk. Minél többen, annál jobb. Ezenfelül követeljük a jogainkat! A polgármester szerint az alkotmány törvények előtti egyenlőséget biztosít. Kérjük az anyakönyvi kivonatot!

Anyakönyvvezető: Jól van, adom. A következő!

David: Helló, házasodni akarok.

Anyakönyvvezető: Nevük?

David: David Deets.

Anyakönyvvezető: És a másik?

David: Nincs másik. Magamat akarom elvenni.

Anyakönyvvezető: Micsoda? Önmagát akarja elvenni?

David: Nos, a pszichiáterem szerint nekem kettős személyiségem van, ezért össze akarom házasítani őket. Így talán még kétszeres adó-visszaigénylésre is jogosult lehetek.

Anyakönyvvezető: Na ebből elég! Kilépek! Maguk mind günyt űznek a házasságból!